

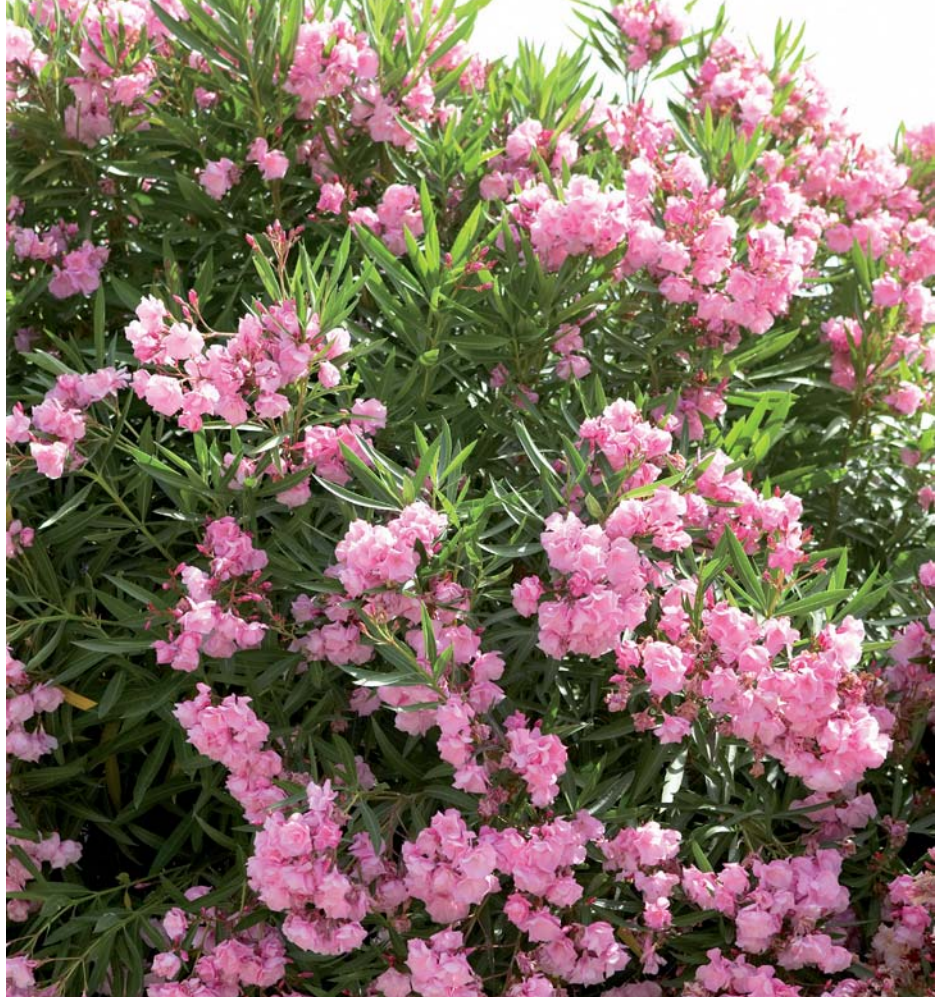
Oleander is de vakantieplant bij uitstek. In welk zuidelijk land de vakantie ook wordt doorgebracht, bijna overal staat er wel een bloeiende oleander in de buurt. Niet voor niets behoort deze Mediterrane plant al jaren tot de meest verkochte terrasplanten.

Tekst: Emiel van den Berg
Foto: www.visionspictures.com

Van het geslacht *Nerium* is *N. oleander* de bekendste soort. In Nederland is hij bekend onder zijn soortnaam oleander. Er zijn nog een paar andere soorten bekend – hoewel sommige botanische alle voorkomende planten zien als één variabele soort – maar *N. oleander* is veruit de bekendste en meest gekweekte. De wetenschappelijke naam *Nerium* is een verbastering van de oude Griekse plantennaam voor oleander; *nèrion*. Het Griekse woord *nèros* betekent vochtig en verwijst naar de natuurlijke standplaats van de struik. De soortnaam oleander is de Latijnse vertaling van *oleandro*; de zowel Spaanse als Italiaanse volksnaam van de plant. Wie de bloem van een oleander goed bekijkt, zal niet verbaasd zijn te horen dat de plant familie is van *Vinca*, de maagdenpalm. Hun bloemvormen zijn vrijwel identiek. De familie waartoe beide planten behoren, heet de Apocynaceae ofwel de maagdenpalmfamilie. Deze familie telt nog ruim 400 geslachten, vrijwel allemaal groeiend in de (sub)tropische gebieden van de wereld. De vaste plant *Asclepias* en kuitplanten als *Mandevilla*, *Hoya* en *Tabernaemontana* zijn enkele bekende vertegenwoordigers van de maagdenpalmfamilie.

RIVIEROEVERS

Voor veel mensen is het een verrassing te horen dat de oleander van nature van vochtige grond houdt. Het natuurlijke groeigebied van deze Mediterrane plant is namelijk de rivieroever. Wie in de landen rond de Middellandse Zee de natuur verkent, vindt de oleander daarom vooral langs (soms periodiek droogstaande) rivieren en bergbekken en aan de rand van moerassige gebieden. Het groeigebied strekt zich uit van de Mediterrane landen tot in Azië. De uiteindelijke grens is Zuidwest-China. De in de natuur voorkomende oleanders bloeien vrijwel allemaal roze. Oleander is al eeuwen in cultuur. Behalve om zijn bloem was hij ook al

Nerium oleander

Nerium oleander, jaar-rond een vakantiegevoel

vroeg bekend om zijn giftigheid. Het melksap dat vrijkomt bij beschadiging van blad en stengels kan tot huidirritatie leiden. Inname van een grote hoeveelheid van dat sap kan zelfs tot de dood leiden. Ook zijn er sterfgevallen bekend van mensen die de bloemen aten. En in de landen waar *N. oleander* veel voorkomt, zijn gevallen bekend van vee dat doodging door het eten van snoeiafval. Vanwege de rijke bloei was oleander vooral aan het einde van de 19de eeuw erg geliefd. De keuze aan cultivars was toen bijzonder rijk. De eerste helft van de vorige eeuw verdween de plant echter naar de achtergrond om pas eind jaren tachtig, toen de belangstelling voor kuitplanten weer aanwakkerde, terug naar de voorgrond te treden. *N. oleander* verdraagt wel enkele graden vorst maar is in Nederland zeker geen plant voor in de volle grond. Gelukkig groeit hij goed in kuitpen.

RIJKE BLOEI

In de zuidelijke landen groeit *N. oleander* uit tot een forse struik van enkele meters hoogte. Soms tot een grillige en meerstammige boom. Als kuitplant is een hoogte tot 2 meter al heel wat. Door de jaren heen zijn er tal van cultivars

verschenen. De verschillen tussen die cultivars zitten vooral in de bloemkleur – van rood via donkerroze en zachtroze naar wit en zelfs lichtgeel – maar ook in de bloemvorm. Inmiddels is er een ruime keuze uit gevuldbloemigen. Ook zijn er enkele bontbladige selecties en variëteiten met een compacte groei. *N. oleander* 'Splendens Foliis Variegatis' is een oude bekende cultivar met geelbont blad en daarnaast is 'Variegata' veel gekweekt. De bekendste compact groeiende oleanders zijn 'Petite Pink' met lichtroze bloemen en 'Petite Salmon' met zalmkleurige bloemen. Ondanks de aangename vakantieherinneringen die een oleander ons geeft zijn er soms toch ook teleurstellingen met de plant. Vooral het achterwege blijven van een rijke bloei is bekend. Een oleander bloeit namelijk het uitbundigst in een zonnige en warme zomer en dat is in Nederland geen vanzelfsprekendheid. Een kas kan uitkomst bieden maar schijnt de zon te weinig dan kan de bloei ook daar nog tegenvallen. En ook een te warme overwintering kan leiden tot een slechte bloei. Het bloeisucces is eveneens afhankelijk van de cultivar. Niet elke cultivar bloeit namelijk even rijk en makkelijk. Een goede voorlichting is daarom essentieel.